

Saša Drezgić o lokalnoj samoupravi:

Nije tren za reformu, treba povlačiti novac EU za gradove i općine

Gradovi i općine nositelji su razvoja, a mi imamo npr. Jastrebarsko i Ivanec koji su na listi najboljih svjetskih investicijskih destinacija

Ljubica Gataric
ljubica.gataric@vecernji.net
ZAGREB

REGULATOR, NE UPOZORITELJ

HNB kao regulator ne smije dopustiti ugrožavanje građana. Bit će još puno situacija sličnih onoj s frankom

Izvanrednog profesora Ekonomskog fakulteta u Rijeci pitali smo kako komentira inicijativu Mosta za lokalni preustroj. Reakcije su upućivale na otpore s lokalne razine...

U okviru sustava javnog financiranja svakako su potrebne reforme. Međutim, ne bilo kakve. Parcijalne reforme nikada nisu dobre jer izazivaju mnoge neželjene učinke. Puko smanjenje broja lokalnih samouprava ne bi donijelo posebne učinke. Pogotovo ako se uzme u obzir da je Hrvatska jedna od najviše centraliziranih europskih zemalja gdje se samo oko 15% prihoda (rashoda) kreira na razini lokalnih samouprava. Ako od toga oduzmemo Grad Zagreb, riječ je o tek oko 7% cijelog proračuna opće konsolidirane države. Politika bi konačno trebala prihvatiti metodologiju rada koju predlaže struka – da se sve reforme temelje na kvalitetno dokumentiranim analizama te simulacijama učinaka. Dok se tako ne postavi djelovanje javnog sektora, imat ćemo kontinuirane pogreške.

Je li 20 županija previše?

Veće lokalne samouprave su efikasnije, međutim veći broj lokalnih samouprava potiče ravnomjerniji razvoj nacionalnog teritorija. Teritorijalna fragmentacija podržava i demografske ciljeve ostanka stanovništva u ruralnim područjima. Sve ovisi o tome koji su ciljevi države. Svako da bi u tom smislu trebalo naći optimum. Županije su relativno skromnih fiskalnih mogućnosti, ali ni ta sredstva ne koriste dovoljno u smjeru potpore manjim samoupravama.

Što je s gradovima i općinama?

Gradovi i općine su danas nositelji gospodarskog razvoja. Standardizacija ekonomskih politika u Europskoj uniji u fokus je stavila upravo lokalne samouprave. Upravljanje našim gradovima i općinama često se kritizira, a imamo brojne sjajne lokalne samouprave. Istaknuo bih gradove koji su u procesu kreiranja povoljnog poslovnog okruženja (Business Friendly Certification South-East Europe) zadovoljili stroge kriterije – Bjelovar, Ivanec, Jastrebarsko i Crikvenicu.

Zbog razine duga javnog i privatnog sektora sad se ne može reformirati monetarna politika

Navedeni gradovi briljirali su i na svjetskoj razini – na primjer, Jastrebarsko i Ivanec ušli su u poznatu Financial Times listu najboljih svjetskih investicijskih destinacija. Središnja država ne prepoznaje dovoljno takve lokalne samouprave.

Je li pametno potencirati reformu lokalne uprave u vrijeme kad bi fokus svih razina vlasti trebao biti na povlačenju novca iz EU fondova?

U ovom trenutku zaista nije pametno smanjivati broj lokalnih samouprava jer se sredstva EU fondova mogu upotrijebiti za ravnomjeran razvoj cijelog teritorija. Trebalo bi riješiti problem deficitarnog kapaciteta u manjim lokalnim samoupravama koje zbog financijskih te stručnih ograničenja ne mogu ni aplicirati za EU fondove. Tu je potrebna direktna intervencija središnje države i/ili županija. U konačnici, sredstvima EU mogu se financirati troškovi reforme.

Izbor Ivana Lovrinovića u Sabor stavio je u prvi plan monetarnu politiku i HNB. Treba li napustiti politiku stabilnog tečaja kune prema euru?

Trenutačna razina zaduženosti i javnog i privatnog sektora ne omogućava bitnije reforme monetarne politike. Međutim još uvijek se puno toga može. HNB si ne smije dopustiti greške koje izazivaju pogubne društvene posljedice. Na primjer, slučaj franka. HNB kao regulator ne smije dopustiti takvo ugrožavanje građana. Nije dovoljno upozoravati građane da je zaduživanje u francima rizično. HNB nije upozoritelj, već regulator. Dakle, regulativom takve rizične opcije treba zabraniti. Ovakvih će situacija biti još puno. U trenutku emisije kredita u švicarskim francima građani su imali izbor između gotovo upola manje kamatne stope u francima te tržišne u eurima. Sadašnjim konverzijama ta se ista kamatna stopa prebacuje u tržišnu. Može se zaključiti da velik broj građana ne bi uopće išao u kredite po tržišnoj kamatnoj stopi. Stoga su na neki način prevareni.

eki
žu
ma
por
k m
eds
sp

vog
kon
azur
eds
ogla
ve i

azva
lanj
ko n
se s
antr
šefi
enon
o po
na p
jedi
nicir
pera
Hrv
iplja
ara
uvjet
adin
za sv
vora
je k
asna
kava
priv
žavni
nije
može
ga ti
pita
aši za
ciju š
ese na
priv
isni z
onudi
oguće